

Express Zagłębiowski

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
Sw. Anny 12

ODDZIAŁY: KIELCE, Wesola Nr. 7, tel. 13-78; BĘDZIN, Małachowskiego Nr. 21, tel. 71-331, DĄBROWA, Sobieskiego 7 i Królowej Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3 Maja 5, tel. 97; CZELADŹ, Bytomska 31; GRODZIEC, Legionów, tel. 719-66.

Wszystko dla uprzemysłowienia kraju

Przemówienie ministra Romana w czasie obrad nad budżetem min. Przemysłu i Handlu

WARSZAWA, 27. 1. Komisja budżetowa sejmu obradowała dziś nad budżetem Min. Przemysłu i Handlu.

Sprawozdawca tego budżetu pos. Lechnicki przedstawił wytyczne najogólniejsze działania Ministerstwa:

1) Bezwzględna realizacja programu intensyfikacji pracy w Polsce. Należy odważnie uścisnąć wszystko, co uniemożliwia, hamuje i utrudnia intensywniejszą pracę w Polsce.

2) Polityka państwa musi stworzyć warunki, aby opłacało się pracować lepiej i więcej. Człowiek gospodarujący na własny rachunek i własne ryzyko, nie oparty o zmożony kartelowy czy eksperymenty statystyczne, musi stać się czynnikiem decydującym w rozwoju gospodarczym kraju.

3) Harmonijny i organicznie związany rozwój wszystkich działów produkcji narodowej stanowi warunek rozwoju kraju. Dysproporcje między warunkami pracy gospodarzy na wsi i w mieście muszą być usunięte.

4) Walka o międzynarodowy przydział

pracy dla narodu polskiego jest najpilniejszym zadaniem polityki zagranicznej. Wzrost obrotów handlu międzynarodowego jest warunkiem przyspieszenia uprzemysłowienia kraju i urbanizacji Polski.

5) Polityka państwa w obecnych stosunkach postawiona jest przed nowymi i trudnymi zadaniami, musi wkraczać w szereg szczegółów przy ustalaniu planu działalności gospodarczej.

Następnie referent poddał szczegółowemu omówieniu najaktualniejsze zagadnienia w dziedzinie handlu i rzemiosła, polityki handlu zewnętrznego, polityki celnej, spraw morskich. Wreszcie omówił szczegółowo odrębne działy budżetu oraz wyniki gospodarcze przedsiębiorstw państwowych.

Następnie głos zabrał minister Przemysłu i Handlu, Roman.

Przemówienie ministra Romana dotyczyło całości zagadnień przemysłowo-handlowych. Na wstępie minister omówił sprawę budżetową i organizacyjną Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Co do programu ministerstwa, to streścił go zasadniczo w słowach: „Wszystko dla uprzemysłowienia kraju”. Z kolei minister omówił zagadnienie surowcowe, w którym Ministerstwo trzyma się następujących wytycznych: 1) maksymalne wykorzystanie surowców krajowych, niewykorzystanych w sposób dostateczny; 2) maksymalne odciążenie przywozu tych artykułów, które można produkować w kraju; 3) maksymalne samowystarczalność na wypadek zaburzeń zewnętrznych.

Następnie min. Roman zajął się poszcze-

gólnymi przemysłami surowcowymi, stwierdzając co do węgla dalsze zwiększenie wydobycia w porównaniu z rokiem ubiegłym o 1,9 milionów złotych. Zwiększona produkcja została ułokowana na rynku wewnętrznym oraz w eksporcie.

W dalszym ciągu mówca zajął się sprawami związanymi z przyłączeniem Zaozla do Polski. Przyłączenie zakładów żelaznych zwiększa w żelazie i stali naszą zdolność wytwórczą przynajmniej o 35 proc., w węglu zaś o 20 proc. Fakt ten przyspiesza realizację planu hutniczego przynajmniej o 2 lata. Musimy zatem w przyspieszonym tempie znaleźć racjonalną absorcję dla produkcji żelaznej, wzmacniając nasz ogólny potencjał gospodarczy.

Kto wyobrażałby sobie, iż wehlonięcie tak rozwiniętego pod względem gospodarczym organizmu może się odbyć bez wstrząsu — myliby się bardzo głęboko.

Następnym zagadnieniem poruszone przez min. Romana były problemy energetyczne, a więc sprawa elektryfikacji i gazyfikacji. Dalej min. Roman zaznaczył postulat o stworzeniu silniejszych grup przemysłu przetwórczego, stwierdzając wzrost produkcji zwłaszcza w przemyśle elektrotechnicznym, metalowym i chemicznym. Nie pominął min. Roman sprawy karteli, podkreślając, że „wedle naszych polskich pojęć kartel” — to nie tylko zmowa producentów na niekorzyść konsumentów, lecz każde porozu-

mienie, normujące produkcję lub zbycie. Kartelem, opierającym swą egzystencję na pierwszej części definicji wypowiedzianej w całości, jest zmowa producentów wobec drugiej kategorii kartelii tylko zdecydowany zwolennik liberalizmu, mo- że również zając a priori wrogi stanowiąsko.

W dalszym ciągu minister omówił handel wewnętrzny i zagraniczny oraz problemat morski, zwracając uwagę na konieczność rozbudowy żegluga.

Posel Sowiński O ELEKTRYFIKACJI.

Po przemówieniu ministra Przemysłu i Handlu, które komisja przyjęła oklaskami, w dyskusji zabrał głos poseł Sowiński. Mówca zauważył, że w warunkach polskich olbrzymią rolę odgrywa dla gospodarki zagadnienie energetyczne. W dziedzinie elektryfikacji zrobiono w ostatnich czasach olbrzymi postęp, ale jeszcze niedostateczny, jeżeli się zważy, że osiągnięliśmy spożycie 104 kw. na głowę mieszkańca rocznie, kiedy jednocześnie w Norwegii, Kanadzie spożycie to wynosi 2000 kw. Za mało się więc przeznacza na inwestycje elektryfikacyjne i należałoby w tej mierze przez porozumienie instytucji publicznych i wytwórców elektryczności ustalić politykę cen w tej dziedzinie.

**PIWA TYCHY
1629**
Od trzystu lat idą w świat
**Otwarcie K.K.O.
W SOSNOWCU**

Kilka dni temu pisaliśmy, że KKO w Sosnowcu tymczasowo mieścić się będzie w gmachu Ratusza.

Obecnie dowiadujemy się, że otwarcie KKO, odbędzie się prawdopodobnie 12-go lutego.

Dowiadujemy się również, że do budowy specjalnego budynku, w którym znajdzie pomieszczenie KKO, magistrat przystąpi jeszcze w tym roku.

W Zawierciu epidemia OPANOWANA.

Dzięki nadzwyczaj energicznej akcji zapobiegawczo-sanitarnej lekarza miejskiego dr-a Mieczysława Osterny, epidemia tyfusu plamistego, która ujawniona została w Zawierciu przed kilku tygodniami, została już obecnie całkowicie opanowana. Z zadowoleniem stwierdzić należy, że nie tylko nie pojawiają się świeże wypadki tej nasennej choroby, ale już ostatni członek wyleczony z tyfusu opuścił miejski szpital epidemiczny przed paru dniami.

Następnie w znacznym stopniu opanowana również została epidemia grypy.

Min. Ribbentrop opuścił Warszawę

Współpraca między Polską i Rzeszą przyczynia się do pokoju w Europie

WARSZAWA, 27. 1. PAT. Wizyta ministra spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentropa w Warszawie, którą w piątą rocznicę układu polsko-niemieckiego złożył on w odpowiedzi na wizytę polskiego ministra spraw zagranicznych p. J. Becka w Berlinie zakończyła się... Minister von Ribbentrop miał możliwość w czasie swego pobytu w stołicy Polski przeprowadzenia wyczerpujących rozmów z kierującymi mężami stanu Rzeszy i Rzeczypospolitej Polski.

Minister von Ribbentrop wczoraj po południu odbył wyczerpującą rozmowę z min. Beckiem na temat wszystkich zagadnień, do których bezpośrednio obu sąsiadujących państw. Ponadto omówiono ogólną sytuację międzynarodową. Rozmowy przeprowadzone w atmosferze szczerości i otwartości, odbyły się na podstawie polityki rozpoczętej układem polsko-niemieckim z dnia 26 stycznia 1934 roku.

Wykazały one jedynomyślnie co do tego

że zarówno bieżące jak i przyszłe zagadnienia, dotyczące wspólnie obu państw, powinny być badane i rozwiązywane z poszanowaniem zasadniczych interesów obu narodów.

Wizyta ministra Ribbentropa w Warszawie odbyła się w atmosferze przyjaznego porozumienia, a rezultaty rozmów wykazują ponownie, że wypróbowana w ciągu pięciu lat współpraca między Polską i Rzeszą nie tylko była w stanie przyczynić się do postępującego rozwoju stosunków polsko-niemieckich, ale również stała się w nowej sytuacji cennym wkładem dla dokonującego się uspokojenia Europy.

Min. Ribbentrop opuścił WARSZAWĘ.

WARSZAWA, 27. 1. W ub. piątek w godzinach rannych min. von Ribbentrop w towarzystwie p. min. Becka, ambasadora

niemieckiego von Moltkego oraz swego zwiędził miasto oraz w Muzeum Narodowym wystawę przedstawiającą rozwój Warszawy.

O godz. 13 minister von Ribbentrop z małżonką oraz towarzyszącymi mu osobami opuścił Warszawę, udając się w drogę powrotną do Berlina.

Ribbentrop zadowolony Z PODRÓŻY DO POLSKI.

BERLIN, 27. 1. Niemieckie Biuro Informacyjne donosi z Warszawy:

Minister spraw zagranicznych von Ribbentrop przyjął przedstawicieli prasy niemieckiej, którym oświadczył, iż jest zadowolony z przebiegu swej wizyty w Warszawie i z wyników przyjaznej i otwartej wymiany zdań, jaką odbył przy tej okazji z kierowniczymi osobistościami polskimi.

KONIEC MAŁEJ ENTENTY

Pożar wojenny w Hiszpanii odwraca obecnie uwagę świata od tego, co się dzieje w Europie Środkowej i Wschodniej. Ofensywa polityczna sprzymierzonych Włoch i Niemiec skierowała się ku zachodowi, który tym samym stał się terenem bardzo absorbującej gry politycznej. To jednak, co się na wschodzie dzieje, jest nie mniej ciekawe i ściśle z zachodem związane. Państwa Europy Środkowej i Wschodniej przypatrują się pojedynkowi wielkich potęg i przystosowują do jego przebiegu swoją strategię i taktykę.

Mała Ententa ściśle sprzymierzona z Francją, stanowiąca filar polityki francuskiej na wschodzie i czynnik ważny jej potęgi na wszystkich innych terenach, należy do przeszłości. Zdecydował o tym faktyczny podział Czechosłowacji, najślabiejszego członka Małej Ententy, dokonany na podstawie wymuszonego również przyzwolenia Francji. Fakt ten osłabił bardzo stanowisko Francji na wschodzie i pozwolił jej przeciwnikom wszcząć wielką ofensywę w kierunku zachodnim.

Z chwilą odwrócenia się Francji od spraw wschodnich i równoległego z tym objawem wycofania się Sowieci z terenu spraw europejskich, państwa dotychczasowej Małej Ententy musiały szukać nowych dróg, uwzględniających zmienioną obecną sytuację. Czesi z realizmem, właściwym temu narodowi, z trzeźwością, usuwającą na bok porwy romantyczne oraz dramatyczne, zwrócili kierunek polityki swojej nie tylko zagranicznej, ale i wewnętrznej. W zagranicznej usiłowali dostosować się do życzeń swego potężnego niemieckiego sąsiada. W związku z tym przystąpiono do likwidacji polityki partii i polityków z ubiegłego filofrancuskiego, demokratycznego okresu.

Nadmierne żądanie Berlina jednak, domagającego od Czechosłowacji pełnego przystosowania się do nowej sytuacji pod względem politycznym, ekonomicznym, a nawet wojskowym, wywołały opozycje nawet wśród rządzących obecnie realistów politycznych, zwolenników nowego kursu. To doprowadziło do zamknięcia układających się stosunków między Pragą i Berlinem i do pewnej pauzy, po której można oczekiwać nowego niemieckiego nacisku.

W Jugosławii drugim członkiem dawnej Małej Ententy, sprawuje władzę od dłuższego czasu rząd Stojadinowicza, pozostający w przyjaznych stosunkach z Włochami i zacieśniający związki ekonomiczne, a w ślad za tym i polityczne z Niemcami. Z dawnej przyjaźni i współdziałania francusko-jugosłowiańskiego pozostała tylko fasada, o ile idzie o sfery rządowe w Belgradzie. Natomiast opozycja serbska, wcale liczna, mimo niepomyślnego dla niej przebiegu wyborów, jest zdecydowanie filofrancuska i dawała temu wyraz w żywiołowych manifestacjach. Ludowcy chorwaccy dr. Maeczka uprawiają politykę zasadniczej opozycji na wszystkich terenach, a symbolem jej jest długotrwała abstynencja posłów chorwackich, nie biorących udziału w pracach parlamentarnych.

W Rumunii powołana została do życia monopartia i funkcjonuje ustrój autorytatywny, któremu kierunek nadaje król Karol przy pomocy premiera patriarchy. Monopartia ta jednak zwrócona jest przeciw próbom wprowadzenia totalizmu, opierającego się na zagranicznych wzorach. Tym się tłumaczy polityka radykalnych represji w stosunku do sympatyzującej z hitleryzmem Żelaznej Gwardii. Rumunia nie zerwała węzłów łączących ją z zachodem i pragnie ukształtować przyjaźni i współdziałania francusko-jugosłowiańskiego. Mokra polityka rumuńska z zaraniastami czyli ludowcami na czele, nie mogąc obecnie rozwijać realnej dzia-

Na froncie politycznym

KLUB „NIEZALEŻNYCH”

Ag. Echo donosi: W kołach politycznych obiegają pogłoski, że pomiędzy 10 słami „niezależnymi” prowadzone są ożywione rozmowy w sprawie utworzenia Klubu parlamentarnego posłów niezależnych. Klub ten jednak nie byłby związany żadnymi względami ideowymi, ani też dyscypliną, gdyż posłowie ci reprezentują różne ideologie polityczne od skrajnej prawicy, do skrajnej lewicy. Prezesem tego Klubu został by prawdopodobnie wybrany poseł gen. Lucjan Żeligowski, lub poseł ks. dr. Lubelski. Ma też du-

że szanse objęcia prezesury poseł Dudziński.

BYLI SENATOR MĄLINOWSKI PISZE

Ag. Echo donosi: B. senator Malinowski wycofał się zupełnie z życia politycznego i pracuje nad wydaniem książki o temacie „Dzieje Chłopów w Polsce”. W książce tej autor ma szczegółowo poruszyć rozwój ruchu ludowego poczynając od „Zarania”, aż do chwili obecnej. B. senator Malinowski należał do pierwszych twórców ruchu „Zaraniackiego”, pod zaborem rosyjskim i ruch ten w dużej mierze

zasilał kadry legionowe, a później P. O. W. Do wychowanków „Zaraniackich” należą wielu obecnych dygnitarzy.

Na szpaltach pism

Ciągłość linii -- trwałość współpracy

Na marginesie pobytu min. Ribbentropa w Warszawie „Gazeta Polska” zamieszcza ciekawy artykuł, który poniżej przytaczamy w wyjątkach:

„Gdy po pięciu latach nowej fazy ich wzajemnych stosunków, Polacy i Niemcy rzucą okiem wstecz — widzą, że na ich wspólnej drodze były odcinki proste i wygodne, ale zdarzały się także cięższe przejścia i objazdy. Te trudności nikogo nie zaskakiwały. Jeśli było się czemu dźwierać, to raczej regularnemu pokonywaniu następujących się przeszkód. Mogliśmy je pokonywać tylko wspólnym wysiłkiem, a lat temu pięć nie było rzeczą jasną, jakie obciążenia wytrzyma pomost świeżo między obu dyplomacjami ustanowiony.

Wszak przychodziliśmy z daleka, z dawnymi i świeżymi uczuciami w sercach, z rozsądnymi i złudnymi myślami w głowach. Po obydwu stronach granicy — nie mówiąc o zainteresowanych pesymizmach stron trzecich — podnosiły się głosy oceniające sceptycznie próbę polsko-niemieckiej współpracy. Po obydwu stronach granicy spotykaliśmy się z objawami niezadowolenia z istniejącego stanu posiadania oraz z planami zmierzającymi do „wyrownania” i do „zaokrąglenia”.

Głęboki przełom w stosunkach polsko-niemieckich dokonany przez Piłsudskiego i Hitlera wytrzymał próbę życia. To też minister spraw zagranicznych Rzeczypospolitej, mógł wczoraj rzucić śmiało słowo, że wiele rządów na świecie „zazdrości” tego Polakom i Niemcom.

Witając swego dostojnego gościa, minister Józef Beck z mocą podkreślił wartość i aktualność układu z 26 stycznia 1934 r., po czym dał wyraz swej „nadziei”, że dotych-

czasowa linia zostanie utrzymana, że „zdrowe zasady” współpracy polsko-niemieckiej nie ulegną zmianie i że oba rządy będą i nadal „rozważały zawsze wszystkie zjawiające się zagadnienia w duchu wzajemnego szacunku i zrozumienia słusznych interesów obu krajów”.

Na tryb życzący, minister spraw zagranicznych Rzeszy odpowiedział trybem oznajmującym: „Zgodnie ze zdecydowaną wolą Wodza narodu niemieckiego — mówił p. von Ribbentrop — postępujące wciąż naprzód

wzmocnienie i pogłębienie przyjaznych stosunków między Niemcami a Polską, na podstawie istniejącego układu, stanowi istotny element niemieckiej polityki zagranicznej”.

Minister von Ribbentrop zapewnił, że „wszystkie zagadnienia, wynurzające się w toku przyszłej ewolucji wydarzeń, znajdują między naszymi krajami rozstrzygnięcie w tym samym duchu (tj. układu z r. 1934 — Przy Red.) uwzględniającym poszanowanie i zrozumienie obustronnych, uprawianych interesów”.

Na zdjęciu moment z rautu w salach Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Stoją od prawej ku lewej: min. Beck, min. von Ribbentrop, Pałi Ribbentrop, a. Jadwiga Beckowa.

BARCELONA-MIASTO OGRODÓW jest jednym z najpiękniejszych miast w Europie

Zajęta przez wojska powstańcze Barcelona jest stolicą położoną na wschodzie Hiszpanii tej samej nazwy prowincji. Do roku zaś 1883 była stolicą Katalonii, a ostatnio siedzibą autonomicznego rządu. Według spisu ludności z r. 1930 liczyła Barcelona 1.005.565 mieszkańców. Miasto oraz przedmieścia położone są amfiteatralnie na równinie między rzekami Llobregat i Besos, granicząc od południowego wschodu z Morzem Śródziemnym, od południowego zachodu z katalońskim łańcuchem górskim, którego najwyż-

szym szczytem jest Tibidabo. Na południe od Barcelony wznosi się samotny, ufozryficzny szczyt Montnich, o zdobycie którego toczyły się w ostatnich dniach niezwykle gwałtowne walki artyleryjskie. Z chwilą zdobycia tej góry przez powstańców los Barcelony był już właściwie przesądzony.

Barcelona, która jest jednym z najpiękniejszych miast w Europie, o charakterze nowoczesnym, posiada wspaniałe ogrody położone na stokach Montnich, gdzie w r. 1929 odbyła się światowa wystawa.

Miasto podzielone jest przez wielkie bulwary Romblas na starą dzielnicę Ciudad oraz bardziej nowoczesną Arrabida. Śródmieście, poza dzielnicą Ciudad zabudowane jest bardzo regularnie, domy przeważnie 5-6 piętrowe. Najwyższymi budynkami są gotycka katedra z XIII wieku jeszcze starszy, również gotycki kościół St. Maria del Mar, giełda, pałac królewski w parku miejskim i pałac sprawiedliwości, oraz założony w r. 1430 uniwersytet.

Dzielnica portowa miasta, zwana Barceloneta, posiada również charakter nowoczesny i zamieszkała jest przeważnie przez marynarzy i rybaków.

Do portu Barcelony, jednego z największych na Morzu Śródziemnym, zawijają rocznie przed wybuchem wojny domowej około 4 tysiące statków cudzoziemskich. Użytych stąd bezpośrednie połączenia z Genuą, Marsylią, Kadyksem, Marokkiem, Lizboną, Liverpoolem, Rio de Janeiro, Kubą i Buenos Aires. Barcelona jest największym ośrodkiem przemysłowo-handlowym Hiszpanii. Z licznych gałęzi przemysłu wymienić należy przemysł maszynowy, elektryczny, hutniczy i tekstylny oraz budowę statków. Przez port Barceloński importowane są w pierwszym rzędzie surowce, artykuły spożywcze i materiały opałowe, eksportowane zaś jedwab, oliwa, olej, drzewo sandałowe, sztuczne nawozy, wełna i bawełna.

łalności, nastrojona jest zdecydowanie filofrancusko.

Środkiem nacisku w rękę Niemiec przede wszystkim, mającym oddziaływać na Rumunów, a mogącym również zwrócić się przeciw Jugosławii, są Węgry. Po okrojeniu Czechosłowacji i po zapanowaniu w niej w znacznej mierze wpływów niemieckich, Węgry znalazły się również bezpośrednio w orbicie wpływów Berlina, którego organami na terenie Węgier jest mniejszość niemiecka, mająca możliwość zorganizowania się w duchu hitlerowskim i węgierskie grupy faszystowskie, ulegające wpływom niemieckim. Przeciw tej ewolucji, oddającej Węgry pod względem politycznym i ekonomicznym w zależność od Berlina, zwraca się cała opo-

zycja węgierska zarówno prawicowa, jak lewicowa, zarówno zwolennicy konserwatywnego, długoletniego byłego premiera, hr. Bethlena, jak i demokracji i socjalistów, ludowcy Tibora Eckhardta oraz pewne wpływy koła katolickie. Dążą oni do tego, aby nie likwidować resztek liberalizmu politycznego w życiu kraju i nie zamykać dróg, wiedzących na zachód.

To rezerwowanie sobie możliwości zachodnich jest bardzo charakterystyczne dla wszystkich państw, o których mówiliśmy. Dlatego też wynik rozgrywki, której jesteśmy świadkami na zachodzie, zdecydowanie w wysokiej mierze o dalszych postanowieniach, a tym samym o losie Europy Środkowej i Wschodniej.
H. O.

